

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1545/2025
21.01.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Милене Рашић, председника већа, Гордане Којић, Александра Степановића, Татјане Вуковић и Дијане Јанковић, чланова већа, са саветником Врховног суда Снежаном Меденицом, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Душана Илића, због кривичног дела неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 2. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног – адвоката Весне Илић, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Крагујевцу К бр.46/24 од 07.03.2025. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 бр.205/25 од 19.05.2025. године, у седници већа одржаној дана 21. јануара 2026. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Душана Илића - адвоката Весне Илић, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Крагујевцу К бр.46/24 од 07.03.2025. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 бр.205/25 од 19.05.2025. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Крагујевцу К бр.46/24 од 07.03.2025. године окривљени Душан Илић оглашен је кривим због извршења кривичног дела неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 2. Кривичног законика, за које дело је осуђен на казну затвора у трајању од шест година и осам месеци, у коју казну му је на основу члана 63. КЗ урачунато време проведено у притвору од 05.06.2024. године па надаље, до упућивања окривљеног у завод за извршење кривичних санкција, али најдуже док не истекне време трајања казне.

Истом пресудом, на основу члана 87. у вези члана 246а став 5. КЗ, према окривљеном је изречена мера безбедности одузимања опојне дроге, ближе наведене у изреци првостепене пресуде.

Окривљени је обавезан да надокнади трошкове кривичног поступка и паушала, како је то ближе опредељено у изреци пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 бр.205/25 од 19.05.2025. године, одбијене су као неосноване жалбе јавног тужиоца Вишег јавног тужилаштва у Крагујевцу и браниоца окривљеног Душана Илића, а пресуда Вишег суда у Крагујевцу К бр.46/24 од 07.03.2025. године, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног Душана Илића - адвокат Весна Илић, због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 8) и 9) ЗКП и повреде кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, са предлогом да Врховни суд укине побијане пресуде и предмет врати нижестепеном суду, или да преиначи побијане пресуде, тако што ће окривљеног огласити кривим због извршења кривичног дела из члана 246а став 1. КЗ, те да приликом одмеравања казне не примени одредбе члана 55а КЗ.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужилаштву, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП и, у седници већа коју је одржао без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), након разматрања списка предмета и правноснажних пресуда против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те након оцене навода изложених у захтеву, нашао:

Захтев је неоснован.

Неосновано се захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног истиче да су нижестепене пресуде донете уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 8) и 9) ЗКП и с тим у вези наводи да нижестепеним пресудама није решен предмет оптужбе и да је правноснажном пресудом прекорачена оптужба, обзиром да је оптужницом Вишег јавног тужилаштва у Крагујевцу Кто бр.23/24 од 09.08.2024. године окривљеном стављено на терет извршење кривичног дела из члана 246. став 1. КЗ, које је извршио тако што је „неовлашћено, ради продаје, држао и преносио супстанце које су проглашене за опојну дрогу“, дакле стављене су му на терет две радње, док је осуђен због само једне радње, односно због „неовлашћеног држања у великој количини опојне дроге“.

Одредбом члана 420. став 1. ЗКП прописано је да се пресуда може односити само на лице које је оптужено само на дело предмет оптужбе, садржано у поднесеној или на главном претресу измењеној или проширеној оптужници.

Из цитиране законске одредбе произилази да између оптужбе и пресуде мора постојати идентитет и подударност у погледу субјективне и објективне истовестности дела.

Прекорачење оптужбе на штету окривљеног подразумева измену чињеничног описа дела који је дат у оптужном акту додавањем нове радње извршења, односно веће криминалне воље окривљеног, на који начин се погоршава положај окривљеног у погледу правне оцене дела или кривичне санкције.

У конкретном случају правноснажна пресуда се односи на исто лице – на окривљеног Душана Илића, који је правноснажном пресудом оглашен кривим за лакше кривично дело – кривично дело неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 2. КЗ, а не за кривично дело неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 1. КЗ, како му је то оптужницом стављено на терет, а наведеним изменама у изреци пресуде, у односу на оптужни акт, првостепени суд је само уподобио чињенични опис дела са чињеничним стањем утврђеним на основу доказа изведених у току поступка, што је и био овлашћен да учини.

Како се, дакле, суд наведеном изменом у изреци пресуде кретао у оквирима оптужног акта, при чему окривљени није оглашен кривим за теже кривично дело, нити за већу криминалну количину, нити за већи степен кривице, односно није оглашен кривим за више криминалних активности и већу криминалну вољу од оне за коју је оптужен, већ је оглашен кривим за лакше кривично дело, то је очигледно да наведена измена није извршена на штету окривљеног и да окривљени тиме није доведен у неповољнији кривично-процесни положај, нити је остао нерешен предмет оптужбе, како се то неосновано истиче у поднетом захтеву.

Из наведених разлога, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног у делу у којем се указује да су нижестепене пресуде донете уз битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 8) и 9) ЗКП, одбијен је као неоснован.

Неосновани су и наводи захтева којима се указује да су нижестепене пресуде донете уз повреду кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП у вези члана 55а КЗ.

С тим у вези, бранилац у поднетом захтеву истиче да у конкретном случају није испуњен један од два прописана кумулативна услова из члана 55а КЗ – да је окривљени два пута осуђиван за кривична дела учињена са умишљајем на казну затвора од најмање једне године, будући да у конкретном случају постоји само једна осуда на ефективну казну затвора преко једне године, а не на две казне ефективног затвора преко једне године.

Одредбом члана 55а КЗ прописано је да ће за кривично дело учињено са умишљајем, за које је прописана казна затвора, суд изрећи казну изнад половине распона прописане казне по следећим условима: 1) ако је учинилац раније два пута осуђен за кривична дела учињена са умишљајем на затвор од најмање једну годину; 2) ако од дана отпуштања учиниоца са издржавања изречене казне до извршења новог кривичног дела није протекло пет година.

Према стању у списима, окривљени Душан Илић осуђен је пресудом Вишег суда у Крагујевцу К бр.43/17 од 06.11.2018. године за кривично дело из члана 246 став 1 КЗ у вези члана 33. КЗ на казну затвора у трајању од три године, а пресудом Вишег суда у Крагујевцу К бр.75/18 од 20.09.2019. године за кривично дело из члана 246. став 1. КЗ утврђена му је казна затвора у трајању од три године и два месеца, па пошто му је узета као утврђена казна затвора у трајању од три године по претходној осуди, из пресуде К бр. 43/17 од 06.11.2018. године, окривљени је применом одредаба о стицају из члана 60 КЗ осуђен на јединствену казну затвора у трајању од четири године и десет месеци. Ова казна је извршена дана 23.11.2023. године, а предметно кривично дело

неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 2. КЗ окривљени је извршио дана 05.06.2024. године, дакле пре протекла периода од пет година од дана отпуштања са издржавања казне. Стога су у конкретном случају испуњени услови за примену одредбе члана 55а КЗ, која се односи на одмеравање казне у случају вишеструког поврата, док су наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног - да у конкретном случају није било места примени члана 55а КЗ и да је применом ове законске одредбе правноснажном пресудом учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, неосновани. При томе је без значаја чињеница да је казна затвора у трајању од три године, на коју је окривљени осуђен пресудом Вишег суда у Крагујевцу К бр.43/17 од 06.11.2018. године, ушла у јединствену казну затвора у трајању од четири године и десет месеци на коју је окривљени осуђен пресудом Вишег суда у Крагујевцу К бр 75/18 од 20.09.2019.године, обзиром да пресуда Вишег суда у Крагујевцу К бр.43/17 од 06.11.2018. године, супротно наводима захтева, није изгубила самосталност, нити се изрицањем јединствене казне окривљени сматра једном осуђеним, већ се и даље има сматрати осуђеним два пута.

У преосталом делу захтева, бранилац окривљеног истиче да не постоје докази да је окривљени са умишљајем неовлашћено држао већу количину опојне дроге, већ само да је умишљајно држао опојну дрогу за сопствену употребу и изводи сопствени закључак да је окривљеном стога суд морао огласити кривим због извршења кривичног дела из члана 246а став 1. КЗ, а не због кривичног дела из члана 246а став 2. КЗ, па како се изложеним наводима захтева указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање и погрешну оцену доказа, односно на повреду члана 440. ЗКП, која у смислу члана 485. став 4. ЗКП не представља законом дозвољен разлог за подношење овог ванредног правног лека окривљенима преко бранилаца, то се Врховни суд у ове наводе ни упуштао.

Са свега изложеног, а на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП, донета је одлука као у изреци пресуде.

Записничар-саветник
Снежана Меденица, с.р.

Председник већа-судија
Милена Рашић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић